

Artiest *Johann Sebastian Bach*
Album *32 FOOT - The Organ of Bach*
Uitvoerders *BL!NDMAN [SAX] (ens)*

Warner / Warner | Released: 2013 | CD (5099944426927)

Besproken door Koen Van Meel | Toegevoegd op 12 september 2013

In 1999 verscheen 'BL!NDMAN Plays Bach', een cd waarop het Belgische saxofoonkwartet, dat dit jaar z'n vijftienvingste verjaardag viert, te horen is in bewerkingen van koraalpartita's. Veertien jaar later gaat de groep onder leiding van Eric Sleichim nog een stapje verder. Op '32 FOOT - The Organ of Bach' boren ze een breder scala van Bach-composities aan die hogere eisen aan het samenspel stellen, niet in het minst door de uitgewerkte polyfonie.

Bovendien wordt het kwartet uitgebreid tot een kwintet. In aanvulling op de klassieke bezetting van sopraan-, alt-, tenor- en baritonsax is Sleichim zelf te horen op tubax, een contrabassaxofoon waarmee de lage regionen (het 32 voetregister uit de titel verwijst naar de diepste, haast uitsluitend voelbare klanken van het orgel) extra kracht wordt bijgezet. Opvallend genoeg verliest de muziek daar haar beweeglijkheid niet door, want zelfs de laagste contreien blijven soepel en licht klinken.

Voor deze release liet BL!NDMAN [SAX] (het achtervoegsel werd noodzakelijk na het uitbreiden van de familie met kwartetten van percussie, stemmen en strijkers) zich coachen door de Nederlandse organist Reitze Smits. Het resultaat is een uitvoering die heel trouw blijft aan de praxis van de oude muziek. De ritmische articulatie is nauwkeurig en wordt consequent doorgevoerd. Mede hierdoor ontstaat de ritmische *drive* die zo kenmerkend is voor Bachs contrapunt. Bovendien kiezen de muzikanten voor een vibrateloos geluid en vermijden ze opzichtige dynamische contrasten. Wat zou het lijnenspel of de aandringende harmonie van het 'Trio in d' deze extra ondersteuning ook nodig hebben?

Dat er hier en daar al eens kleine slordigheden in een aanzet te horen zijn, of dat een noot net een fractie van een seconde blijft steken (het werken met blaasinstrumenten houdt bepaalde risico's in), zijn niet meer dan details. Veel bepalender voor het album is de veelzijdigheid van de uitgevoerde muziek, die de groep in staat stelt verschillende aspecten van het goed getrainde samenspel te demonstreren. Die komen allemaal samen in de meer dan twaalf minuten durende 'Passacaglia in c' waar de groep maximaal gedragen wordt door de genialiteit van de muziek van Bach. Aan de basis ligt een ostinaat dat aanvankelijk in het lage register herhaald wordt, om daarna verdeeld te worden over verschillende instrumenten, te verdampen en alleen nog latent aanwezig te zijn, of plots in een hogere register op te duiken.

BL!NDMAN laat hier zowel een indrukwekkende ritmische precisie als een zangerige lyriek horen, maar daar blijft het niet bij. Uitgesponnen en in elkaar overlopende lijnen worden afgewisseld met een speelse ritmiek waarbij de instrumenten elkaar gemillimeterd aflossen of haarscherp op elkaar inhaken. Zo zorgen zowel de nauwgezette uitvoering als de steeds aan gelaagdheid winnende compositie er voor dat de spanning nooit wegzakt. '32 Foot - The Organ of Bach' is een schoolvoorbeeld van hoe het gebruikte instrumentarium soms minder ter zake doet dan doorgaans gedacht wordt. Zolang de muzikanten maar integer en met kennis van zake bezig zijn. En net dat lijkt nu al een kwarteeuw lang een constante in het bestaan van BL!NDMAN. Voor wie dat ondertussen vergeten was is '32 FOOT - The Organ of Bach' een geheugensteun die niets aan de verbeelding overlaat.